

Ankstyvieji
metai

2-3m. vaiko psichosocialinė raida

Psichologė Ingrida Markūnė

Rekomendacijos ikimokyklinio ugdymo
mokytojams ir tėvams

2-3m. a. tarpsnio IŠŠŪKIAI

1

Jis nenustygs ta vietoje!

Daugelis suaugusiųjų JUDEJIMO poreikį laiko dėmesio reikalavimu arba nepaklusnumo požymiu. Vis dėlto, tai natūrali elgsena šiame amžiuje. RAMIAI sėdėti laukiant eilėje, automobilyje per transporto spūstį, kavinėje arba – dar blogiau – parduotuvėje – dviejų – šešerių metų vaiko neuronams tai nepakeliamas uždavinys.

2

Reikalauja, kad viskas vyktų pagal jį!

2m. vaikas dar nemoka pasakyti "aš noriu, kad pirmiausia man užmautum kojines, tada kelnes", jis tik rėkia, jei yra rengiamas ne iš eilės. Kai nesilaikoma ritualo, jo smegenis užplūsta nelaimės hormonai.

3

Jis negražiai kalba!

Tai rodo, jog vyksta mėgdžiojimas po laiko. Šio amžiaus vaikai jau geba atkurti tai, kas jiems pasirodė keista ar emociškai ryšku, pvz.: Jums ryte apvirtus pirkinių krepšiui ir susinervinus išsprūdo žodis "š.....". Labai tikėtina, kad greitai metu šį žodį išgirsite ir savo vaiko kalboje.

4

Negirdi, kai jį šauki!

Paklusti žodiniam įsakymui šiame amžiuje yra daug sunkiau nei Jums atrodo, nes:

1. Reikia išgirsti liepimą;
2. Jį įsiminti;
3. Susieti žodžius su judesiu.

Tam turi būti pakankamai išsivysčiusi kalbos apdorojimo zona. Be to, ji turi būti užmezgusi ryšius su motorinėmis zonomis. Sudėtinga, ar ne?

5

Aš pats/pati!!!!

Vaikas nori išmėginti, ką jis sugeba (valgyti, apsirengti ir t.t....). Darydami viską už jį dėl to, kad taupote laiką (norite palengvinti sau gyvenimą, manote, kad jam nepavyks ir pan.) atimate iš jo galimybę lavinti naujai įgytus motorinius gebėjimus ir džiaugtis sėkme. Konfliktas garantuotas!

2-3m. a. tarpsnio REKOMENDACIJOS

1

Neužimtos smegenys greitai randa koki nors užsiėmimą, ne visada Jums patinkantį...

Bausti vaiką, jeigu jis nenustygs vietoje, yra BEPRAŠMIŠKA ir žalinga jo smegenims! Verčiau užimkite jo smegenis kokia nors užduotimi, pvz.: užuot parduotuvėj nuolat raginus sėdėt ramiai, duokite maišelį ir paprašykite pridėti morkų.

2

Įdiegdami kasdienius ritualus, išvengsite daugybės konfliktų.

Keisti vaikiški reikalavimai – tėvų akimis – dažnai laikomi kaprizais. Iš tiesų, vaiko smegenys daug "dirba", kurdamos vaizdinius, kaip viskas turi būti. Ritualai sukuria vaikui kontrolės jspūdį. Pvz.: kaip taikiai palikti žaidimų aikštelę? Kasdienis ritualas: tris kartus nučiuožti, kartą perlipti tilteliu, oro bučkis supynei ir pirmas prie išėjimo!".

3

Stebėkite savo reakciją vaikui nusikeikus!

Neadekvati suaugusiųjų reakcija (pvz.: juokas, barimas, prašymas pakartoti, pasakojimas kitiems apie tai, koki žodį pavartojo vaikas ir pan.) tik paskatina veiksmą kartoti dažniau. IGNORUOKITE elgesį, kurį norite išgyvendinti. Elgesio, už kurį negauna pastiprinimo, vaikai atsisako greičiau.

4

Kažko prašydami, naudokite fizinį kontaktą.

Prašydami vaiko kažką atlikti, prieikite prie jo arčiau (nešaukite iš kito kambario!), palieskite ranka, užmegzskite akių kontaktą, kreipkitės vardu ir pasakykite, ko iš jo prašote. Daug darbo, tiesa? Ką gi, taip formuojasi neuroninės jungtys.

5

Drąsinkite atlikti užduotis pagal jo jėgas ir nenuvertinkite!

Ir per daug netaisykite.... Daugelis tėvų linkę nuolat taisyti savo vaikus, siekdami išmokyti elgtis teisingai. Nuolat kritikuojami vaikai nenustoja mūsų mylėti. Jie nustoja mytylėti save.

Šaltiniai:

I.Filliozat (2018), "Viską išbandžiau. Priešgyniavimas, ašaros ir įniršio priepuoliai: kaip ramiai išlaukti 1 - 5 metų tarpsnį".

